

Sedmero zásadních legislativních změn, které mohou otrást byznysem v roce 2025

9.1.2025 - | Deloitte Advisory

Rok 2025 přinese zásadní legislativní změny, které výrazně ovlivní fungování českých firem. Přehled nejvýznamnějších novinek, zahrnujících nové požadavky na kybernetickou bezpečnost, digitalizaci, ochranu životního prostředí a pracovní vztahy, představují experti z advokátní kanceláři Deloitte Legal. Firmy budou muset investovat do IT bezpečnosti, řízení rizik i do sledování dodavatelských řetězců, aby se přizpůsobily novým pravidlům a vyhnuly se sankcím.

Nový zákon o kybernetické bezpečnosti

Nový zákon o kybernetické bezpečnosti, který implementuje evropskou směrnici NIS2, významně rozšiřuje okruh firem podléhajících přísným požadavkům v oblasti IT bezpečnosti. Povinnosti se nyní dotknou více než 6000 subjektů, včetně nemocnic, poskytovatelů IT služeb nebo výrobců provozujících klíčovou infrastrukturu. Firmy budou muset investovat do školení zaměstnanců, zavádění více faktorové autentizace, šifrování dat a pravidelného testování odolnosti IT systémů. Zpřísňuje se však i odpovědnost managementu za zajišťování firemní odolnosti vůči kybernetickým rizikům. *„Podcenění těchto požadavků může vést k pokutám až do 2 % z ročního celosvětového obrátu. Sankce však nemusí být primární motivací pro povinné subjekty. Mnohem větší dopad na provoz podniku je a tím i na odpovědnost managementu je selhání v zavést potřebné zabezpečení, které se projeví při kybernetickém incidentu,“* upozorňuje Jaroslava Kračúnová z Deloitte Legal. Pro firmy je nyní klíčové posoudit, do jaké míry se na ně regulace bude vztahovat a v případě že ano, a jaký bude režim povinností, které na ně dopadnou.

Flexinovela zákoníku práce

Flexinovela zákoníku práce, pokud bude schválena, s sebou přinese změny pro zaměstnavatele i zaměstnance. Delší zkušební doba – pro běžné zaměstnance na čtyři měsíce, pro vedoucí pozice až na osm měsíců – dává firmám více času na ověření vhodnosti pracovníků. Možnost výplaty mezd v cizí měně nebo rozšíření elektronického doručování dokumentů usnadní administrativu. Novela také mění pravidla pro výpověď – nově bude výpovědní doba začínat již dnem dání výpovědi, nikoli až od prvního dne následujícího měsíce. *„Flexinovela modernizuje pracovněprávní vztahy, ale firmy budou muset přizpůsobit své procesy i dokumenty novým pravidlům. Rozhodně bude v zákoníku práce co zlepšovat i nadále, ale určitě je to krok správným směrem,“* upozorňuje Jan Procházka z Deloitte Legal.

Digitalizace finančního trhu

Nový zákon přináší povinnosti vyplývající z evropských nařízení DORA (Digital Operational Resilience Act) a MiCA (Markets in Crypto-Assets), která posilují digitální odolnost finančních institucí a regulují trh s kryptoaktiva. Nařízení DORA vyžaduje zavedení robustních mechanismů pro řízení IT rizik, pravidelné testování infrastruktury a krizové plány pro zvládání kybernetických incidentů. MiCA zavádí přísnou regulaci poskytovatelů kryptoaktivních služeb, včetně licencování a ochrany klientských prostředků. *„Nařízení DORA se týká nejen finančních institucí, ale také jejich externích dodavatelů IT služeb. Ti všichni budou muset být připraveni na novou regulaci jejich“*

provozní odolnosti," uvádí Jan Procházka z Deloitte Legal.

Uhlíkové clo CBAM

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) se zaměřuje na firmy dovážející emisně náročné produkty, jako jsou ocel, hliník, cement a hnojiva. Od roku 2026 budou muset firmy nakupovat tzv. CBAM certifikáty, jejichž cena bude odvozena od evropských emisních povolenek. Cena certifikátů bude odpovídat aktuální ceně emisních povolenek na trhu EU ETS (Emissions Trading System), což může výrazně ovlivnit náklady na dovoz těchto produktů. Cílem CBAM je zamezit tzv. „úniku uhlíku“ a zajistit, že dovážené produkty budou čelit obdobným nákladům na emise, jako je tomu v případě produkce v EU. Rok 2025 je klíčový pro přípravu na tyto změny a zajištění statusu schváleného CBAM deklaranta. *„Firmy by měly analyzovat své dodavatelské řetězce, zhodnotit dopady na své produkty a posoudit efektivitu spolupráce s dosavadními obchodními partnery,"* doporučuje Colette Sladká z Deloitte Legal.

Podpora obnovitelných zdrojů: Lex OZE III

Lex OZE III, novela energetického zákona, byl schválen Sněmovnou a míří do Senátu. Novela přináší významné změny pro firmy, které se chtějí zapojit do rozvoje obnovitelných zdrojů energie. Novela se zaměřuje na podporu výstavby solárních a větrných elektráren, akumulaci energie a sdílení vyrobené elektřiny mezi obcemi a podniky. Díky zjednodušeným povolovacím procesům budou firmy i obce moci realizovat komunitní energetické projekty, které sníží jejich provozní náklady a zvýší lokální energetickou soběstačnost. Novela také přináší prvky flexibility při řízení výkyvů v nabídce a poptávce elektřiny. *„Na druhé straně novela přináší přísnější mechanismy pro kontrolu přiměřenosti provozní podpory solárních elektráren, kterou budou muset projít všichni příjemci podpory. Ačkoliv nejsou ještě známy detaily, příjemci pravděpodobně budou muset uvést data o svých nákladech a výnosech, o svých skutečných vlastnicích a propojených osobách. Stát tak dostane podrobné informace o ekonomickém fungování celých skupin.“* říká Martin Černý z Deloitte Legal.

Nařízení o deforestaci

Evropské nařízení o odlesňování (EUDR) klade nové požadavky na firmy dovážející, uvádějící na trh EU nebo exportující produkty spojené s odlesňováním a degradací lesů. Toto nařízení zahrnuje nejen primární komodity, jako je dřevo, káva, sója, kakao, kaučuk, palma olejná a skot, ale také produkty z nich vyrobené, například nábytek, papír, dřevěné palety, pneumatiky nebo čokoládu. Firmy budou muset prokázat, že jejich produkty nezpůsobují odlesňování, jsou v souladu s právními předpisy země produkce a splňují podmínky řádné péče (Due Diligence). To zahrnuje např. zavedení systému sledování dodavatelských řetězců a uchovávání dokumentace pro prokázání původu produktů. Nařízení bylo původně plánováno na dřívější termín, ale jeho účinnost byla odložena o jeden rok.

„Pro velké a střední podniky začne povinnost platit od prosince 2025, pro malé a mikro podniky od června 2026. Přesto doporučujeme začít s přípravami ihned, protože splnění těchto požadavků vyžaduje čas a pečlivé plánování. Nastavení nových procesů bude obdobně komplexní, jak tomu bylo u GDPR," říká Colette Sladká z Deloitte Legal. V případě nedodržení pravidel mohou firmy čelit sankcím, včetně pokut až 4 % z ročního obrátu, konfiskace produktů nebo vyloučení z veřejných zakázek. Zásadní dopad na podniky však bude mít zadržení zboží celní správou, když toto zboží nebude opatřeno potřebnými doklady.

Zákon o regulaci lobbování

Zákon o regulaci lobbování má přinést nová pravidla pro transparentnost ve vztazích mezi firmami a politickými činiteli. Tato pravidla se dotknou zejména velkých korporací a odvětví s vysokou mírou

regulace, jako je farmacie nebo energetika. Pokud dojde ke schválení zákona, lobbisté a firmy budou povinni registrovat své aktivity, zveřejňovat informace o schůzkách s politiky a uvádět, jaké zájmy zastupují. *„Nová pravidla mají za cíl zvýšit důvěru veřejnosti v rozhodovací procesy a zlepšit transparentnost politického rozhodování, nepřijetí zákona by mohlo mít negativní finanční vliv na závazky ČR vůči EU vyplývající z Národního plánu obnovy.“* říká Jaroslava Kračúnová z Deloitte Legal.

<https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/press/articles/sedmero-zasadnich-legislativnich-zmen-ktere-mohou-otrat-byznysem-v-roce-2025.html>